

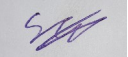

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

VLEDDERDIEP 17 TE NIEUW-WEERDINGE

Opdrachtgever Joop Stroeve
Vledderdiep 17
7831 TW Nieuw-Weerdinge

Datum 16 juli 2024

Opsteller Actus Ecology
Christiaan Hoogendoorn
Europaweg 327
7766AK Nieuw-Schoonebeek
Kvk nr: 76885100
Paraaf:

Kwaliteitszorg

Actus ecology is een éénmanszaak van Christiaan Hoogendoorn en werkt samen/voor verschillende bureaus die lid zijn van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk. Actus ecology handelt volledig naar de opgestelde onderzoeksprotocollen opgesteld door het NGB.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. Actus ecology accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Actus ecology uitgevoerde onderzoek neemt. In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Gebiedsbeschrijving	4
2.1. Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	4
2.2. Voorgenomen ingrepen	5
3. Onderzoeksmethodiek	9
4. Overzicht van nationale natuurwetgeving	10
5. Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	13
6. Conclusie en advies	17
7. Bronnenlijst	18
Bijlage 1: Bijzondere plantensoorten aanwezig in het onderzoeksgebied	19

1. Inleiding

Deze quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd op verzoek van Joop Stroeve, eigenaar van het perceel Vledderdiep 17 te Nieuw-Weerdinge. Joop is de afgelopen 9 jaar bezig geweest de voormalige intensieve aardappel akker meer natuurinclusief te beheren. In dit kader zijn er 9 jaar geleden een vijver en een poel gegraven waarna de weggegraven grond op het erf werd verwerkt in de vorm van verschillende zandwalletjes. Vorig jaar is de vijver vergroot en het vrijgekomen zand verwerkt in nog meer zandwallen. Nu heeft de gemeente Emmen aangegeven te overwegen de eigenaren onder dwangsom te verplichten de vijver, de poel en wallen weer te verwijderen. Op basis van die voorgenomen plannen leek het eigenaren noodzakelijk om een quickscan Wet natuurbescherming te laten uitvoeren.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen verplichting tot maatregelen van de onderzoekslocatie en heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en om die reden invloed hebben op voorgenomen verplichting tot maatregelen. Ook is meegewogen of de voorgenomen verplichting tot maatregelen invloed heeft op Natura 2000 gebieden of de ecologische hoofdstructuur.

Actus ecology werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Actus ecology ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1. Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

Het onderzoeksgebied ligt aan Vledderdiep 17 te Nieuw-Weedinge. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1: Huidige situatie onderzoeksgebied

De bebouwing is voor deze quickscan buiten beschouwing gelaten omdat deze niets te maken heeft met de voorgenomen maatregelen.

Het is de moeite waard om weer te geven hoe het terrein er 9 jaar geleden vlak na aankoop door de huidige eigenaren uitzag. Zie figuur 2.

Figuur 2: Situatie onderzoeksgebied 9 jaar geleden

Door figuur 2 te vergelijken met figuur 1 is duidelijk dat de huidige eigenaren een intensieve akker hebben omgezet naar een kleinschalig natuurinclusief cultuurlandschap. Dit is in lijn met de omgevingsvisie Drenthe: *‘Via het Europese landbouwbeleid en samen met het Ministerie van LNV stimuleren wij vernieuwing en versterking van het gehele agrocomplex in de Veenkoloniën. Er zijn in dit gebied kansen om de biodiversiteit te versterken en ondersteunend te maken aan de landbouwproductie. Natuur inclusieve landbouw is daarbij het vertrekpunt. Permacultuur en voedselbos landbouw, als kleinschalige proeftuin/experimenteerruimte, is een van de manieren voor verduurzaming van de landbouw.’*

De eigenaren hebben geprobeerd het land zo vorm te geven dat het natuurlijke systeem zichzelf ontwikkeld. Door reliëf, droge en natte plekken te creëren en microklimaten te scheppen wordt de biodiversiteit verrijkt. Permacultuur is een wetenschap voor het ontwerpen van de menselijke leefomgeving op een manier die ecologisch duurzaam en economisch stabiel is. Complexe ecosystemen in de natuur dienen hierbij als voorbeeld. Autochtoon materiaal van ruim 2000 bomen en struiken is aangeplant. De leergang over autochtone bomen en struiken in Drenthe wordt in samenwerking met Ecologisch Adviesbureau Maes georganiseerd en is mogelijk dankzij de financiële steun van de provincie Drenthe.

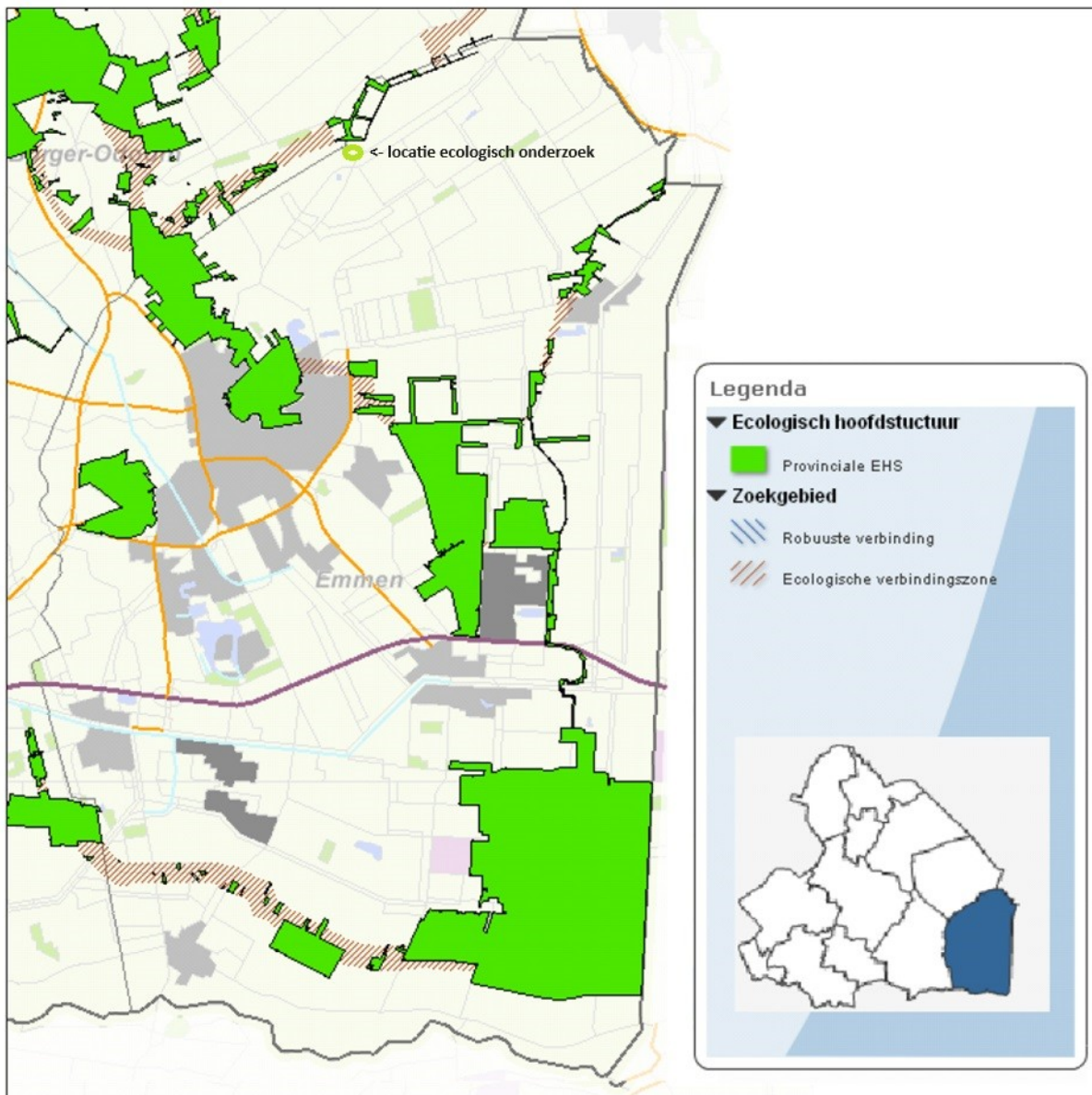
Reliëf is aangebracht om microklimaten te creëren. Zo heeft een noordzijde van de wal andere vegetatie dan een zuidzijde. Bovenop de wal bevindt zich droog minnende vegetatie. Er zijn natuurwallekes aangebracht met verschillende grondsoorten; Droog schraalland met arme zandgrond, half voedselrijk en voedselrijk. De wallekes zijn vol met doornstruiken ontoegankelijk gemaakt voor mensen en andere roofdieren, zodat de vogels en andere dieren hier een veilig heenkomen hebben en nestjes kunnen maken. Door deze maatregelen is een grote rijkdom aan bijzondere planten op het onderzoeksgebied waargenomen. Zie bijlage 1 voor een soortenlijst.

In de gemeente Emmen waar dit onderzoeksgebied zich bevindt is één natura 2000 gebied te vinden: het Bargerveen. In het kader van de ecologische hoofdstructuur (EHS) zijn een aantal waardevolle gebieden aangewezen die met het Bargerveen verbonden moeten worden. Het gaat hier om Oosterbos, Valtherbos en Emmerdennen, Noordbargerveen, Emmerschans, Dalerveense Veen, Oosteindse Veen en de Runde. De EHS gebieden in de gemeente staan in verbinding met elkaar via ecologische verbindingzones. Zie figuur 3 voor een overzicht van EHS gebieden in gemeente Emmen. Op figuur 3 is te zien dat het onderzoeksgebied ten noorden grenst aan een provinciale EHS en ten noordwesten aan een ecologische verbindingzone. De creatie en handhaving van een kleinschalig natuurinclusief cultuurlandschap vlak naast deze zones is complementair aan deze plannen.

Zie figuur 4 voor een overzichtsfoto van het onderzoeksgebied. Daarna volgen overzichtsfoto's van alle objecten waar de gemeente Emmen mogelijk een dwang tot verwijderen wil gaan opleggen. Figuur 5 voor de kleine poel. Figuur 6 voor de vijver en de kale zandheuvel die ernaast ligt. Figuur 7 voor de jonge zandwal en figuur 8 voor de oude zandwal.

2.2. Voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer (gemeente Emmen) is aan het overwegen de eigenaren van het onderzoeksgebied te dwingen de bovengenoemde objecten te verwijderen. Zie figuur 5 t/m 8. Actus ecology is niet bekend met de legaliteit omtrent de aanleg van deze objecten destijds maar spreekt zich uit over de huidige natuurwaarden en de legaliteit omtrent het nu veranderen van de huidige situatie.

Figuur 3: Overzicht EHS gebieden en verbindingzones gemeente Emmen

Figuur 4: Overzicht onderzoeksgebied

Figuur 5: poel

Figuur 6: vijver en kale zandheuvel

Figuur 7: jonge zandwal

Figuur 8: oude zandwal

3. Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie en specifiek de te verwijderen objecten. Het veldbezoek is afgelegd op 17 juni 2024. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat. Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4. Overzicht natuurwetgeving

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soort groepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waarde volle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hier door zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5);
- andere soorten (artikel 3.10).

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit. Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheer plan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000). Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000 gebied. (artikel 2.7, lid 2). Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Naast gebiedsbescherming vanuit de Natuurbeschermingswet is in het natuurbeleid de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van belang. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) (door de minister vastgesteld op 13 maart 2012 en daarmee van kracht geworden) is als nationaal belang opgenomen: ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten.

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en

de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. In internationaal verband heeft Nederland zich met het Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) gecommitteerd aan afspraken over soorten (flor- en fauna) en leefgebieden van soorten (habitats).

Het Rijk is verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het nakomen van die aangegeven verplichtingen. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincie een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water- en milieuocondities voor kenmerkende ecosystemen van (inter)nationaal belang. Dit provincie- en landsgrensoverschrijdende netwerk is de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De herijkte nationale EHS wordt uiterlijk in 2021 door provincies gerealiseerd. De Natura 2000-gebieden (met natuurwaarden van Europees belang) en de twintig Nationale Parken maken deel uit van de EHS en hebben een belangrijke recreatieve, educatieve en natuurwaarde.

De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. De flexibiliteit in begrenzing en de mogelijkheden om ontwikkelingen toe te staan, die in het beleidskader Spelregels EHS zijn uitgewerkt (EHS-saldobenadering, herbegrenzen EHS, compensatie), blijven hierbij overeind.

De provincie Drenthe is primair verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS en het instandhouden van de natuurwaarden in de EHS. Met de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe is bepaald dat tot de EHS het gebied behoort dat op de tot de verordening behorende kaart 'EHS Concretisering 2010' begrensd is met de aanduiding 'Provinciale EHS actualisatie 2010'.

5. Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

In dit hoofdstuk worden de al aangetroffen en nog nader te onderzoeken soorten die last gaan ondervinden van de maatregelen genoemd.

Vogels

- Oeverzwaluw (*Riparia riparia*)

Vastgesteld tijdens het veldbezoek is een grote populatie van oeverzwaluwen. Ze maakten gebruik van de vijver en omgeving als foerageergebied en hadden hun nesten in hopen in de kale zandheuvel (zie figuur 6). Er was duidelijk sprake van in- en uitvlieg gedrag in de hopen dus deze soort is hier vastgesteld als broedvogel. Zie figuur 9 voor een close up van deze oeverzwaluw hopen.

Figuur 9:
Bezette
oeverzwaluw
holen

De oeverzwaluw is een beschermde inheemse vogelsoort die beschermd is op grond van de Europese vogelrichtlijn (artikel 3.1). De bescherming van de oeverzwaluw wordt in Nederland geregeld door de Omgevingswet.

De wet biedt bescherming aan alle in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen van vogels, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te laten zijn. De nestbescherming geldt voor alle soorten gedurende het broedseizoen en voor een beperkt aantal soorten jaarrond. Nesten van oeverzwaluwen zijn niet standaard het gehele jaar beschermd. Nader onderzoek kan nodig zijn, omdat de nesten wel jaarrond bescherming genieten als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Advies hier is dus om de aanwezigheid van oeverzwaluw buiten het broedseizoen nader te onderzoeken en om een mitigatie en compensatie plan op te stellen om aan de wet te voldoen mochten de maatregelen doorgang vinden.

- Overige broedvogels

In de zandwallen (zie figuur 8) is sprake van dicht struweel en bebossing met veel beschutte rust- en nestplaatsen voor een breed scala aan kleine zangvogels. Zoals bij de oeverwaluw al toegelicht is zijn alle nesten die in gebruik zijn beschermd, op zijn minst tijdens het broedseizoen. Advies hier luidt om een broedvogelkartering uit te voeren om in kaart te brengen welke soorten hier broeden en om op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen om aan de wet te voldoen mochten de maatregelen doorgang vinden.

- Foerageergebied

Naast de vastgestelde en mogelijk andere aanwezige vogelsoorten is er bij de vijvers en de zandwallen sprake van een gunstig foerageergebied voor meerdere andere beschermde vogelsoorten. Gierzwaluw (*Apus apus*), huiszwaluw (*Delichon urbicum*) en huismus (*Passer domesticus*) zijn tijdens het veldbezoek waargenomen terwijl ze foerageer gedrag aan het vertonen waren. Een direct vergelijkbare net zo geschikte foerageer locatie is er in de directe omgeving niet en het is niet uit te sluiten dat de onderzoekslocatie een essentieel foerageergebied vormt voor deze soorten. De algemene zorgplicht stelt dat er voldoende zorg gedragen moet worden voor de fysieke leefomgeving van in het wild levende vogels. Advies is om in het mitigatie en compensatie plan mee te nemen dat deze beschermde soorten hier foerageren.

Zoogdieren

- Muizen

In de zandwallen (zie figuur 7 en 8) zijn meerdere muizenholen te vinden (zie figuur 10).

Figuur 10: Eén van de muizenholen aanwezig in de zandwallen, soort onbekend

Het is van belang om nader te onderzoeken om welke muizensoorten het hier gaat. Naar enige waarschijnlijkheid zijn het hollen van de rosse woelmuis (*Myodes glareolus*). Deze soort is beschermd in de Wet natuurbescherming artikel 3.10. Advies is om middels life traps nader onderzoek te verrichten naar de muizenpopulatie in de zandwallen en op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen mochten de maatregelen doorgang vinden.

- Steenmarter (*Martes foina*)

De steenmarter behoort in Nederland tot de nationaal beschermde soorten krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. De takkenhopen op de zandwallen (zie figuur 11) en het dichte struweel op de zandhopen (figuur 8) kunnen geschikte vaste rust- en/of verblijfplaatsen vormen. De geplande maatregelen leiden tot vernietiging van een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter en overtreding van de Wet natuurbescherming. Advies is om nader onderzoek te verrichten middels cameravallen naar aanwezigheid van steenmarters en om op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen mochten de maatregelen doorgang vinden.

Figuur 11: Takkenhopen op de zandwallen

- Vleermuizen

Naar verwachting is er geen sprake van verstoring van kraam- of zomerverblijfplaatsen ten gevolg van de voorgenomen maatregelen. Wel zou er sprake zijn van verstoring van potentiële vliegroutes en foerageergebieden. De vijver en poel en de zandwallen vormen een habitat voor vele insecten en dus ook ideale foerageergebieden voor vleermuizen. Daarnaast vormen de zandwallen structuur in de omgeving die waarschijnlijk gebruikt wordt als baken voor vliegroutes. Te verwachten soorten zijn Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Laativlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Gewone grootoor

vleermuis (*Plecotus auritus*). Deze soorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming artikel 3.5 t/m 3.9 en zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV en de Conventie van Bern appendix II. Advies is om voor bovengenoemde vleermuis soorten een vliegroute en foerageergebied onderzoek uit te voeren op de onderzoekslocatie en op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen mochten de maatregelen doorgang vinden.

Herpetofauna

- Kamsalamander (*Triturus cristatus*)

Het voortplantingsbiotoop bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. Het landschap waarin de kamsalamander wordt aangetroffen is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Kamsalamanders komen voor in een verscheidenheid aan typen visvrije wateren. Op de zandgronden en in beekdalen leeft de soort in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en in leemputten. De poel (figuur 5) en de vijver (figuur 6) op de onderzoekslocatie voldoen aan alle eisen voor geschikte voortplantingswateren voor de kamsalamander. De ruigtes (figuur 8) en takkenhopen (figuur 11) op de zandwallen vormen een geschikt winterhabitat. Dat in combinatie met het feit dat de soort in de omgeving veel voorkomt (vooral in Valthe bij de ijsbaan) maakt dat deze soort niet uit te sluiten is op deze locaties en doorgang van de voorgenomen maatregelen zou zeer nadelig effect hebben op deze beschermde soort. De kamsalamander heeft de status 'kwetsbaar' op de rode lijst en is opgenomen in de Europese habitatrichtlijn bijlage 2 en 4 en is beschermd volgens de Wet natuurbescherming artikel 3.5 t/m 3.9. Advies is om nader onderzoek te verrichten naar deze soort in de daarvoor bestemde periodes en op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen mochten de maatregelen doorgang vinden.

- Poelkikker (*Pelophylax lessonae*)

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm en schoon water. De poel (figuur 5) en de vijver (figuur 6) vormen mogelijk een geschikt voortplantingshabitat voor deze soort. Bastaard kikker en bruine kikker zijn al wel waargenomen tijdens het veldbezoek. De poelkikker is opgenomen in de Europese Habitatrichtlijn bijlage 4 en beschermd volgens de Wet natuurbescherming artikel 3.5 t/m 3.9.

Advies is om nader onderzoek te verrichten naar deze soort in de daarvoor bestemde periodes en op basis daarvan een mitigatie en compensatie plan op te stellen mochten de maatregelen doorgang vinden.

6. Conclusie en advies

Het onderzoeksgebied Vledderdiep 17 te Nieuw-Weerdinge is in de afgelopen 9 jaar door de huidige eigenaren van een intensief beheerde aardappelakker veranderd in een soortenrijk, natuurinclusief kleinschalig cultuurlandschap met veel dynamiek en variatie. Deze ontwikkelingen zijn in lijn met de omgevingsvisie Drenthe en vormen een positieve bijdrage aan de aangrenzende EHS verbindingszones. De aangebrachte wateren en zandwallen zijn een integraal onderdeel van het natuurinclusieve beheer op deze locatie.

De voorgenomen maatregelen door de gemeente Emmen om de poel en de vijver en de kale zandheuvel en zandwallen te verwijderen gaan ecologische impact hebben. Het is Actus ecology niet bekend welke argumentatie de gemeente heeft voor deze voorgenomen maatregelen. Actus ecology geeft alleen advies voor het voldoen aan de relevante natuurwetgeving op basis van de huidige situatie. Het eerste en meest voor de hand liggende advies is om de maatregelen geen doorgang te laten vinden en de bovengenoemde objecten te laten bestaan. Dat is verreweg de gemakkelijkste manier om aan de wet te voldoen.

Mocht de gemeente toch doorgang willen geven aan de voorgenomen maatregelen dan dient op basis van deze quickscan Wet natuurbescherming voor uitvoering van de plannen middels een aanvullend onderzoek duidelijkheid te worden verkregen omtrent de functie van de onderzoekslocatie voor Oeverwaluw, Gierzwaluw, Huiszwaluw, Huismus, kleine zang vogels algemeen, Rosse woelmuis, Steenmarter, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Gewone grootoor vleermuis, Kamsalamander en Poelkikker. Bij de bovengenoemde vleermuizen, gierzwaluw, Huiszwaluw en Huismus gaat het alleen om foerageer en vliegroute onderzoek en voor alle overige soorten gaat het om verblijf en voortplantingshabitat. Dit kan middels een nader onderzoek waarbij de aanwezigheid van deze soorten kan worden vastgesteld dan wel uitgesloten. Op basis van de uitkomsten van deze nadere onderzoeken dient dan een compensatie en mitigatie plan opgesteld te worden.

7. Bronnenlijst

<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/>

<https://waarneming.nl/>

<https://edepot.wur.nl/471251>

https://vakbladnbl.nl/wp-content/uploads/VNBL_juni2022-def-1.pdf

https://rde.o.emmen.nl/ro/imro2008/NL.IMRO.0114.2009072-0710/t_NL.IMRO.0114.2009072-0710_3.5.html

https://www.provincie.drenthe.nl/publish/pages/121516/w2204260-rew-omgevingsvisie_drenthe_2022-web.pdf

https://kennis.cultureelerfgoed.nl/index.php/Bedreigde_wilde_bomen_en_struiken

<https://minlnv.nederlandsesoorten.nl/content/rode-lijsten-soort-van-rode-lijst-vaatplanten>

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/oeverzwaluw#Bescherming>

<https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/rosse-woelmuis>

<https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-grootoorvleermuis>

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/kamsalamander>

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker>

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Bijlage 1: Soortenlijst vegetatie

Rode lijst soorten aan vaatplanten en bomen: Absintalsem (*Artemisia absinthium*), Akkerandoorn (*Stachys arvensis*), Beklierde heggenroos (*Rosa tomentella*), Betonie (*Stachys officinalis*), Bilzekruid (*Hyoscyamus niger*), Blauwe knoop (*Succisa pratensis*), Bosroos (*Rosa arvensis*), Echte gamander (*Teucrium chamaedrys*), Echte guldenroede (*Solidago virgaurea*), Gaspeldoorn (*Ulex europaeus*), Gele kornoelje (*Cornus mas*), Genadekruid (*Gratiola officinalis*), Gewone agrimonie (*Agrimonia eupatoria*), Gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gladde iep (*Ulmus minor*), Gulden sleutelbloem (*Primula veris*), Heelkruid (*Sanicula europaea*), Heemst (*Althaea officinalis*), Jeneverbes (*Juniperus communis*), Kleine pimpernel (*Sanguisorba minor* ssp. *minor*), Kleine ruit (*Thalictrum minus*), Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*), Moerashertshooi (*Hypericum elodes*), Prachtanjer (*Dianthus superbus*), Rapunzelklokje (*Campanula rapunculus*), Rode kornoelje (*Cornus sanguinea* subsp. *Sanguinea*), Steenanjer (*Dianthus deltoides*), Tweestijlige meidoorn (*Crataegus laevigata*), Valkruid (*Arnica montana*), Veldsalie (*Salvia pratensis*), Viltroos (*Rosa tomentosa*), Wateraardbei (*Potentilla palustris*), Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*), Welriekende agrimonie (*Agrimonia procera*), Wilde appel (*Malus sylvestris*), Wilde gagel (*Myrica gale*), Wilde hazelaar (*Corylus avellana*), Wilde liguster (*Ligustrum vulgare*), Wilde peer (*Pyrus pyraeaster*), Wolfskers (*Atropa bella-donna*).